

La revista *Science* publica un estudi d'investigadors de l'IMEDEA (CSIC-UIB) que alerta que deu països acaparen el 90 per cent de les patents de gens marins

La revista *Science* publica un estudi d'investigadors de l'IMEDEA (CSIC-UIB) que alerta que deu països acaparen el 90 per cent de les patents de gens marins

La recerca en què han participat els investigadors de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (CSIC-UIB) constata que els EUA, Alemanya i el Japó concentren el 70 per cent de les patents, que inclouen recursos genètics extrets d'aigües internacionals

Font: CSIC

Deu països del món acaparen el 90 per cent de les patents de gens marins, entre els quals s'inclouen alguns presents en aigües internacionals, una xifra que crida l'atenció si es té en compte que aquesta desena de països posseeix el 20 per cent de les costes del món. Els tres primers, Estats Units, Alemanya i el Japó, concentren el 70 per cent d'aquestes patents, i un altre, Suïssa, no posseeix aigües marines jurisdiccionals. Aquestes estadístiques es desprenen d'un estudi en el qual han participat els investigadors de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA, CSIC-UIB) Jesús M. Arrieta i Carlos M. Duarte. El treball ha estat publicat recentment per la prestigiosa revista internacional de divulgació científica *Science*.

L'article, que ha estat coordinat per la investigadora de l'Institut Français de Recherche pour l'Exploitation de la Mer Sophie Arnaud-Haond, plasma la necessitat de desenvolupar un marc internacional que asseguri un «accés ètic i equitatiu» als recursos genètics marins, especialment en aigües internacionals, que suposen el 65 per cent de la superfície de l'oceà.

La principal raó d'aquest desequilibri es troba en l'accés a la tecnologia necessària, tant per a l'exploració marina com per a l'explotació dels recursos genètics. Després d'Estats Units, Alemanya i Japó, els set països més actius són: França, Regne Unit, Dinamarca, Bèlgica, Països Baixos, Suïssa i Noruega. Només 31 dels 194 països del món han sol·licitat patents de gens marins.

«Les dades que presentam evidencien que caldria fomentar que els països que encara no tenen accés a aquestes tecnologies puguin desenvolupar aquestes capacitats. Instem que aquests recursos genètics marins siguin proclamats Patrimoni Comú de la Humanitat, un reconeixement que sí que tenen els recursos minerals del fons de l'oceà», explica un dels autors de l'estudi, Jesús María Arrieta, investigador de l'IMEDEA, un organisme de recerca mixt entre el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i la Universitat de les Illes Balears (UIB).

Tant la protecció de la biodiversitat com la propietat dels recursos biològics dins les aigües territorials de cada país estan definides al Conveni sobre la Diversitat Biològica, però fora de les aigües territorials no existeix un marc legal acceptat universalment. L'octubre de 2010, la Conferència sobre Diversitat Biològica de les Nacions Unides, celebrada a la ciutat japonesa de Nagoya, va establir les bases per crear un protocol per millorar l'accés als recursos genètics marins i als beneficis generats per la seva utilització. Malgrat aquest avanç, no es va poder arribar a un acord, ja que hi ha països partidaris de protegir aquests recursos i uns altres prefereixen mantenir la «lliure explotació» .

La revista *Science* publica un estudi d'investigadors de l'IMEDEA (CSIC-UIB) que alerta que deu països acaparen el 90 per cent de les patents de gens marins

Un fons de patents marines

L'estudi que publica *Science* s'inclou dins Malaspina 2010, un projecte interdisciplinari liderat pel CSIC dins el programa Consolider-Ingenio 2010 i que ha estat finançat pel Ministeri de Ciència i Innovació. L'expedició, coordinada per l'investigador de l'IMEDEA (CSIC-UIB) Carlos Duarte, un dels autors d'aquest treball, va començar el desembre de 2010 i té com a finalitat avaluar l'impacte del canvi global en l'oceà i estudiar, mitjançant tècniques genòmiques, la biodiversitat de l'oceà profund, el major ecosistema del planeta.

Els autors de l'estudi van més enllà i proposen la creació d'un fons de patents d'organismes marins extrets en aigües internacionals. Aquest fons hauria d'estar controlat per una agència internacional, que regularia també el repartiment de beneficis.

«L'exploració pionera de la diversitat genòmica de l'oceà que duem a terme a la Malaspina llançarà el descobriment de milions de gens nous. Molts d'ells podrien tenir aplicacions en biomedicina, energia o tecnologies de l'alimentació. El marc de salvatge oest en el qual uns pocs països s'apropien, a través de patents, dels recursos biològics de l'oceà no ens sembla ni ètic ni acceptable. D'altra banda, si no patentam en vindran uns altres que patentaran per interès purament comercial. No volem operar amb unes regles del joc que no ens semblen ètiques. És per això que proposam un mecanisme gestionat per les Nacions Unides per garantir que aquests recursos estan disponibles per a tota la humanitat», assegura Duarte.

«És complicat, en el cas dels sistemes marins, definir quina espècie pertany a cada país, perquè es tracta d'establir una propietat sobre alguna cosa que es mou dins i fora de les aigües jurisdiccionals. Hi ha espècies que passen una part de la vida a la costa o fins i tot en rius dins les aigües territorials i una altra en aigües internacionals, així que poden creuar més d'una frontera al llarg del seu cicle vital», assenyala Arrieta, que creu que l'absència d'aquests mecanismes de control genera desconfiança i obstaculitza la investigació internacional per temor a la biopirateria.

Fitxa

Referència del treball

Arnaud-Haond, S.; Arrieta, J. M.; Duarte, C. M. (2011) «Marine Biodiversity and Gene Patents». *Science*. Vol. 331, n. 6024, pàg. 1521-1522, 25 de març de 2011, DOI: 10.1126/science.1200783

Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (CSIC-UIB)

C/ de Miquel Marquès, 21
07190 Esporles
Tel.: 971 61 17 16
<http://www.imedea.uib.es>